

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра філософії та культурології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філологічного факультету

/проф. Борис БУНЧУК/

“ 12 ” серпня 20 24 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ФІЛОСОФІЯ ТА КУЛЬТУРА СХОДУ

обов'язкова

Освітньо-професійна програма «Культурологія»

Спеціальність 034 Культурологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

філологічний факультет

Мова навчання українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни Філософія та культура Сходу складена відповідно до освітньо-професійної програми «Культурологія», спеціальності 034 Культурологія, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 5 від «27» квітня 2022 р.).

Розробник: **Рошкулєць Роман Георгійович**, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та культурології

Викладач: **Рошкулєць Роман Георгійович**, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та культурології

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри філософії та культурології

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Завідувач кафедри філософії та культурології

(підпис)

Ольга РУПТАШ

Схвалено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Голова методичної ради філологічного факультету

(підпис)

Алла АНТОФІЙЧУК

Пояснювальна записка

Курс “Філософія та культура Сходу” є обов’язковою компонентою освітньо-професійної програми «Культурологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, він спрямований на ознайомлення студентів з багатою культурною і, передусім, філософською спадщиною Сходу.

В умовах глобалізації і масштабних міжкультурних комунікацій вивчення культурних традицій інших країн стає особливо важливим. Тим більше, коли йдеться про Схід, де свого часу виникли різноманітні і самобутні культурні традиції, в тому числі впливові і важливі філософські вчення. Їх вивчення збагачує світогляд, формує здатність розуміти традиції інших народів і світоглядні основи їх мислення.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен вміти аналізувати основні положення східної філософії; зіставляти висновки східної філософії із спорідненими, а також протилежними за методологічними і світоглядними засадами західними філософськими течіями і напрямками; проводити паралелі між історико-філософськими ідеями і культурним тлом становлення філософії в Індії та Китаї; збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних подій, явищ та історико-культурних процесів; інтерпретувати друковані культурні джерела з використанням спеціальної літератури та визначених методик. Теоретичні і практичні навички, отримані при вивченні курсу, стануть в пригоді студентам при веденні наукових дискусій, написанні наукових робіт, підготовці презентацій тощо, у виступах на конференціях, участі в суспільно-політичних і морально-етичних дебатах, обговореннях, тощо.

Робочою програмою освітньої компоненти «Філософія та культура Сходу» передбачені мета та завдання вивчення навчальної дисципліни, визначено компетентності, програмні результати, яких має набути здобувач ОПП «Культурологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, критерії оцінювання навчальних досягнень студента та інші основні її структурні елементи (складові).

Метою навчальної дисципліни є представити систематичний виклад і ґрунтовно розкрити феномен східної філософії як явища світової духовної культури, передусім зосереджуючись на основних ареалах її поширення — Індії та Китаї.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити з найважливішими ідеями основних представників східної філософії;
- розкрити специфіку понять і категорій східної філософії, їх відмінність від західних аналогів;
- визначити зміст основних понять східної філософії, таких як дхарма, карма, нирвана тощо;
- навчити аналізувати зміст фрагментів пропонуваніх до самостійного розгляду праць.

Пререквізити. Дисципліни та курси, знання з яких необхідні для здобувача вищої освіти при вивченні філософії та культури Сходу, це зокрема «Вступ до спеціальності», “Первісна культура”, “Релігієзнавство”.

Постреквізити: Вивчення навчальної дисципліни «Філософія та культура Сходу» є теоретико-методологічною базою для набуття передбачених ОП компетентностей і результатів навчання, які стануть в пригоді для подальшого вивчення східної культури, також сприятимуть вивченню таких дисциплін як “Філософія”, “Соціокультурний розвиток людства”, “Філософія культури”.

Компетентності та програмні результати навчання згідно ОПП

У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має набути таких компетентностей та програмних результатів:

Інтегральна компетентність ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів культурології, а також характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК-11. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності

ФК-1. Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію.

ФК-2. Здатність визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури в українському та міжнародному контекстах.

ФК-3. Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів.

ФК-4. Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).

ФК-5. Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства.

ФК-9. Здатність оцінювати матеріальну та духовну цінність об'єкта культурної спадщини різних історичних періодів та географічних ареалів.

Програмні результати навчання

ПРН-2. Аналізувати, коментувати, узагальнювати, наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру.

ПРН-3. Створювати логічно і структурно організовані тексти з питань культурології, відповідно до спеціалізації.

ПРН-4. Знати та розуміти теоретичні підходи до визначення культури, її проявів та форм існування.

ПРН-5. Збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів.

ПРН-7. Розуміти чинники культурної динаміки, принципи періодизації культурних процесів, їх специфічні риси та характеристики.

ПРН-8. Інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту.

ПРН-9. Аналізувати ефективність культурних політик, технологій реалізації культурних ідей у контексті конкретних параметрів їх впровадження.

Здобувач освіти повинен:

знати :

- найважливіші ідеї основних представників східної філософії;
- специфіку понять і категорій східної філософії, їх відмінність від західних аналогів;

- зміст основних понять східної філософії – дхарма, карма, нирвана, дао, жень тощо;
- зміст фрагментів пропонованих до самостійного розгляду праць.

вміти:

- аналізувати основні положення східної філософії;
- зіставляти висновки східної філософії із спорідненими, а також протилежними за методологічними і світоглядними засадами західними філософськими течіями і напрямками;
- проводити паралелі між історико-філософськими ідеями і культурним тлом становлення філософії в Індії та Китаї;
- збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних подій, явищ та історико-культурних процесів;
- інтерпретувати друковані культурні джерела з використанням спеціальної літератури та визначених методик.

Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни
Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни – Філософія та культура Сходу										
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин				Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових	лекцій	практичні	самостійна робота	Індивідуальні заняття	
денна	2	3	4	120		15	15	90		екзамен
заочна	2	3	4	120		8		112		екзамен

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	усьог о	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Основні проблеми давньої індійської філософії та літератури						
Тема 1. Основні риси східної філософії, її культурні витоки. 1. Передумови виникнення східної філософії. 2. Схід і Захід як культурологічна проблема. 3. Основні стереотипи сприйняття східної філософії та культури 4. Географія поширення ідей східної філософії	14	2	2			10	13
Тема 2. Світоглядно-філософський зміст релігійних творів Давньої Індії 1. Пошук відповідей на світоглядні питання в давній індійській літературі 2. Ключовий світоглядний зміст текстів ведичної традиції 3. Спроби постановки філософських питань в Упанішадах	15	2	2			11	17
Тема 3. Філософські школи Давньої Індії 1. Школа чарвака-локаята.	16	2	2			12	14

2. Ключові висновки шкіл ньяя і вайшешика 3. Школи веданта і міманса. 4. Світоглядний зміст вчень санх'я і йога.							
Тема 4. Вчення про буття і пізнання в джайнізмі 1. Відмінності основних шкіл джайнізму 2. Вчення про субстанцію. Види субстанцій 3. Види знань і способи пізнання. 4. Душа і тіло в джайнізмі	16	2	2			12	17
Разом за ЗМ1	61	8	8			45	61
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Ключові філософські школи давньокитайської філософії						
Тема 5. Філософія буддизму 1. Життя і найважливіші висновки Будди 2. Основні школи буддизму. Відмінності махаяни й хінаяни. 3. Проблеми пізнання в буддизмі. 4. Свідомість та індивідуальність в буддизмі	20	2	2			16	20
Тема 6. Соціально-етичний зміст конфуціанської філософії 1. Життя і творчість Конфуція 2. Ключові поняття конфуціанства 3. Індивід і держава, правитель і підлегли	19	2	2			15	19

4. Золота середина за Конфуцієм 5. Види знань у вченні Конфуція							
Тема 7. Філософія даосизму 1. Особливості життєвого шляху засновника даосизму 2. Дао і де, їх взаємодія 3. Протилежності у філософії даосизму 4. Моральні висновки даосизму 5. Значення порожнечі в даосизмі	20	3	3			15	20
Разом за ЗМ 2	59	7	7			45	59
Усього годин	120	15	15			90	120

Тематика семінарських занять

№	Назва теми з основними питаннями - план	Кількість годин
1	Світоглядно-філософські ідеї Давнього Єгипту 1. Есхатологія давніх єгиптян 2. Проблема часу в Давньому Єгипті	2
2	Тема 2. Культурно-історичні і природно-географічні витоки філософської думки Давньої Індії 1. Природні та культурні умови появи індійської філософії 2. Світоглядне значення Вед і Упанішад 3. Ключові поняття індійської філософії: Брахман, атман, дхарма, карма, сансара, мокша, нірвана, джива	2
3	Філософські школи Давньої Індії 1. Матеріалізм локаяти.	2

	2. Логіко-гносеологічні висновки школи ньяя. 3. Види та передумови пізнання в школі вайшешика. 4. Ключові ідеї школи міманса. 5. Проблеми буття і свідомості в школі веданта. 6. Метафізичні висновки школи санкх'я.	
4	Філософські вчення джайнізму і йоги 1. Теорія пізнання джайнізму 2. Субстанція та її види в джайнізмі 3. Етика джайнізму. Нірвана в джайнізмі 4. Ступені вдосконалення тіла й душі в йозі	2
5	Філософія індійського буддизму 1. Життєвий шлях Будди 2. Чотири благородні істини. 3. Восьмеричний шлях як моральний канон буддизму. 4. Мислення, розум, свідомість в буддизмі. 5. Ідеї буддизму в творчості І.Франка.	2
6	Філософія Конфуція 1. Життя і творчість Конфуція 2. Ключові поняття конфуціанства: жень, лі, тянь, сі, мін та інші. 3. Моральні засади керування державою. 4. Золота середина у вченні Конфуція	3
7	1. Життєвий шлях Лао-цзи 2. Відмінність даосизму від конфунціанства 3. Поняття дао, де, ці 4. Висновки даосизму в суспільній і моральній площині	3

Самостійна робота студента

№	Назва теми, зміст завдання, форми контролю	Кількість годин
	Змістовий модуль 1	45
1.	Проаналізуйте зміст лекції Д. Зіорової; - випишіть основні поняття; - коротко, тезисно викореміть основні думки і свою позицію щодо них	9
2.	Опрацюйте одну з упанішад і зробіть висноки щодо основних світоглядних проблем, представлених в тексті	16

3.	Проаналізуйте категорії, буття і пізнання школи вайшешика і класифікуйте їх за кількома ознаками	12
4.	Прочитайте одну з праць Патанджали і порівняйте його висновки із світоглядними потребами і пошуками сучасної західної людини	8
	Змістовий модуль 2	45
5.	Дослідіть елементи колеса сансаричного буття в буддизмі і зробіть власні висновки щодо шляхів звільнення, представлених у буддизмі	16
6.	Проаналізуйте відповідність соціально-політичних і суспільно-етичних стратегій конфуціанства за працею “Лунь-юй”	12
7.	Прочитавши “Дао де дзін”, проаналізуйте ключові буттєві, пізнавальні і моральні протилежності, викладені у творі	9

Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі вивчення навчальної дисципліни «Філософія та культура Сходу»

Види контролю

– *поточний контроль передбачає:*

- *усне опитування* студента на лекційних і семінарських заняттях (фронтальне, індивідуальне) ;

- *письмовий контроль* (самостійна робота, термінологічний диктант, реферат, есе, самоконтроль та взаємоперевірка);

- *тестовий/машинний контроль* (стандартизовані тести у системі Moodle);

– *рубіжний контроль* передбачає: письмові контрольні роботи у кінці змістового модуля 1 та змістового модуля 2 або автоматизоване тестування у системі електронного навчання Moodle.

Загальна сума балів за всі виконані завдання, види робіт, передбачені планом семінарських занять, самостійної роботи студента, письмові контрольні роботи (автоматизоване тестування у системі електронного навчання Moodle) у кінці змістових модулів становить 60 балів.

– *підсумковий контроль* (максимально – 40 балів) проводиться у формі екзамену з навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни.

Форми контролю

- *індивідуальний контроль* (кожен студент отримує своє завдання, яке він повинен виконати без сторонньої допомоги);
- *фронтальний контроль* (завдання пропонуються всій групі з метою з'ясування правильності сприйняття й розуміння навчального матеріалу, виявлення слабких сторін у знаннях студентів, недоліків, прогалин, помилок у роботах і відповідях та визначення заходів щодо їх подолання й усунення);
- *самоконтроль/програмований контроль* (можливість самостійно перевірити правильність відповіді чи виконаного завдання. Використовується для організації фронтальної роботи і колективного обговорення індивідуально одержаних результатів).

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами поточного контролю

Критерії оцінювання роботи та результатів навчання здобувача освіти на семінарських заняттях та критерії оцінювання самостійної роботи студентів Максимум балів, які студент може отримати за одне заняття або окремих вид роботи, зокрема тієї, що винесена на самостійне опрацювання, – 8 балів.

Критерії оцінювання поточної навчальної діяльності

7-8 балів, «відмінно» – студент під час виступу повністю, ґрунтовно, логічно послідовно, з наведенням прикладів розкрив питання; вільно володів опрацьованим матеріалом, доповідав, не користуючись допоміжними засобами (конспект, підручник, методичні вказівки тощо); обґрунтував висновки та відповів на всі запитання; доповідь підготовлена з використанням багатьох джерел та інтернет-ресурсів; під час

фронтального опитування дав правильні відповіді на питання, без помилок виконав практичні завдання, активно працював протягом усього заняття, дав правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

4-6 балів, «добре» – студент повно та правильно висвітлив головні аспекти поставленого питання, відповідно до обраної теми, користуючись написаним текстом; зробив правильний висновок; допустив незначні помилки, відповідаючи на запитання; доповідь підготовлена з використанням багатьох джерел літератури та інтернет-ресурсів; під час фронтального опитування переважна більшість відповідей на питання були правильними, допустив незначні помилки у виконаних практичних завданнях.

2-3 бали, «задовільно» – студент неповно висвітлив головні аспекти поставленого питання, користуючись написаним текстом; зробив неправильні висновки; допустив грубі помилки, відповідаючи на запитання; доповідь підготовлена з використанням невеликої кількості джерел літератури; під час фронтального опитування не зміг відповісти на більшу половину з поставлених запитань, допустив значні помилки у виконаних практичних завданнях.

0-1 балів, «незадовільно» – студент не розкрив питання, проявив поверховість суджень, не зміг відповісти на поставлені запитання; доповідь підготовлена з використанням лише одного джерела літератури; під час фронтального опитування частково зміг відповісти/не відповів на питання, допустив грубі помилки у виконаних практичних завданнях.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

(бали і критерії оцінювання навчальних досягнень студентів)

7-8 Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент системно володіє матеріалом і може

презентувати його перед аудиторією, у тому числі і за допомогою ІКТ, має власну думку щодо викладеного матеріалу, здатен її аргументувати, робить висновки до виконання завдання підходить творчо.

6 Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією.

5 Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент може доповісти основні положення проведеної роботи без глибинного аналізу, узагальнення матеріалу та підведення підсумків.

4 Завдання виконано вчасно, його зміст поверхнево або фрагментарно розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент не проводить аналізу джерел, з яких було отримано інформацію, не здатен узагальнити та систематизувати матеріал, зазнає труднощів під час презентації проведеного дослідження перед аудиторією.

2-3 Завдання виконано вчасно, його зміст є дублюванням відомих джерел інформації. Відсутня будь-яка аналітична обробка представленої інформації. Студент на репродуктивному рівні з помилками відтворює матеріал, не може презентувати його перед аудиторією.

0-1 Завдання відзначається фрагментарністю виконання під керівництвом викладача. Необхідні практичні уміння роботи не сформовані, більшість передбачених навчальною програмою навчальних завдань не виконано.

Під час оцінювання завдань для самостійної роботи студентів враховується:

1. Самостійність, креативність (аналітичний підхід, генерація ідей, новизна постановки проблеми), аргументованість;
2. Доступність, репрезентативність та верифікованість отриманих даних і результатів;
3. Використання першоджерел, системність, достовірність викладеного матеріалу, стилістика (загальна грамотність, легкість сприйняття текстів та матеріалу).
4. Логічність викладу, посилання на використану літературу і джерела.

Індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти у процесі вивчення навчальної дисципліни «Філософія та культура Сходу»

Здобувач вищої освіти має право на участь у неформальній/інформальній освіті. У межах поточного контролю до рейтингу студента можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати неформальної/інформальної освіти з проблеми, що відповідає тематиці курсу («Порядок визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти») (<https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>).

Критерії оцінювання неформальної/інформальної освіти студентів

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС). Наприклад, студент пройшов 5-тижневий курс з культурологічно проблематики на платформі «Prometheus» (<https://prometheus.org.ua/course>) та отримав відповідний сертифікат, за що

може отримати 12 балів з відповідної теми. Якщо студент пройшов двогодинний курс та має підтвердження у вигляді сертифікату він, відповідно, може отримати 2 бали, тригодинний – 3 бали тощо.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни на підсумковому контролі

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання з філософії є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Максимальна кількість балів, які студент може отримати на екзамені, який складається з двох теоретичних питань білета і тестових завдань становить 40 балів (по 20 за усні і тестові завдання):

36-40 балів (А) виставляється, якщо студент:

- вільно володіє поняттєво-категорійним апаратом курсу;
- виявив всебічне, систематичне й глибоке знання матеріалу, глибоко засвоїв основну й додаткову літературу з теми, рекомендовану планом.
- доповідає активно й упевнено, не прив'язаний до конспекту.
- відповідь вирізняється багатством і точністю використаних термінів.
- матеріал викладається послідовно й логічно.
- у розумінні та викладі навчального матеріалу студент виявляє науковий підхід і творчі здібності.
- після завершення доповіді відповідає на більшість питань викладача та товаришів. (При цьому викладач має право поставити до трьох коротких питань за темою семінарського заняття загалом, а не лише з питання, яке висвітлював студент).
- аналізує тексти та проблеми на високому рівні.

31-35 балів (В) виставляється, якщо студент:

- знає теоретичний матеріал курсу;
- орієнтується в першоджерелах, знає їх основні ідеї;

- вміє пов'язувати теоретичний матеріал з практикою пізнавальної діяльності;
- аналізує тексти та проблеми на достатньому рівні наводить аргументи і приклади.

26-30 балів (C) заслуговує студент, який:

- відносно вільно орієнтується у програмному матеріалі і першоджерелах, демонструє системне знання;
- володіє мовою філософії, її понять і категорій;
- аргументує свої відповіді прикладами з теорій представників філософії.

21-25 балів (D) заслуговує студент, який:

- орієнтується в основних положеннях матеріалу підручників і лекційного курсу;
- знає основні ідеї першоджерел, але не може повністю розкрити їх зміст;
- демонструє несистематизоване знання програмного матеріалу, відсутність конкретного аналізу питань, поверховість викладу;
- затрудняється розкрити практичне і теоретичне значення знання.
- вміє пов'язувати теоретичний матеріал з практикою аналізу текстів та проблем за наявності опори.

16-20 балів (E) виставляється студенту, який:

- виявив поверхові знання програмного матеріалу;
- не здатний аргументувати свою відповідь;
- називає основні ідеї, принципи, категорії філософії, але недостатньо знає їх зміст і функціональне призначення;
- вміє аналізувати окремі аспекти дискурсу, за наявності опори.

8-15 балів (Fx) виставляється студенту, який:

- не засвоїв більше половини програмного матеріалу;
- не знає змісту першоджерел;
- не володіє основними поняттями і категоріями філософії;
- не може проаналізувати окремі аспекти тексту чи проблеми, навіть за наявності опори.

0-7 балів (F) виставляється студенту, який:

- не орієнтується у програмному матеріалі і першоджерелах.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Бал, отриманий на заліку, сума балів, отриманих здобувачем освіти за різні види виконаної роботи у межах курсу, модульні письмові роботи складають підсумкову семестрову оцінку.

Рейтингова оцінка з дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (дуже добре)
70-79	C	4 (добре)
60-69	D	3 (задовільно)
50-59	E	3 (достатньо)
35-49	Fx	2 (незадовільно) з можливістю перездачі
0-34	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

A – «відмінно» – якщо студент набрав 90–100 балів, глибоко і всебічно знає зміст курсу, рекомендовану літературу, наукові першоджерела, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

B, C – «дуже добре», «добре» – коли студент набрав 70–89 балів, твердо знає курс і рекомендовану літературу. Добре засвоїв практичні навички, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.

D, E – «задовільно», «достатньо» – якщо студент набрав 50–69 балів, в основному знає курс, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено почувається, виконуючи практичні

завдання, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом.

FX – «незадовільно» з можливістю повторного перескладання – коли студент набрав 35–49 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

F – «незадовільно» з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання – якщо студент набрав 1–34 бали, не опанував зміст курсу, не знає загальної літератури курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє загальногуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

Питання для самоконтролю та контролю навчальних досягнень студента з навчальної дисципліни «Філософія та культура Сходу»

1. Світоглядні передумови становлення стародавньої східної філософії.
2. Особливості східного світосприйняття. Основні відмінності між східною та західною філософськими традиціями.
3. Географія поширення ідей східної філософії.
4. Своєрідність східної філософської термінології.
5. Основні стереотипи сприйняття східних культур.
6. Структура душі людини і проблема часу в єгипетській міфології.
7. Світоглядні висновки "Розмови розчарованого зі своєю душею".
8. Філософське значення Вед та Упанішад.
9. Матеріалістичний зміст вчення школи чарвака-лоаята.
10. Логічні та гносеологічні висновки школи ньяя.
11. Ключові висновки школи вайшешика.
12. Логіко-гносеологічні висновки школи міманса.
13. Метафізичний зміст філософських висновків веданти.
14. Ключові метафізичні ідеї філософської школи санкх'я.
15. Теорія та практика йоги.
16. Життя та ідеї Махавіри Джини.
17. Вчення джайнізму про буття та пізнання.
18. Вчення джайнізму про душу та тіло.
19. Етика джайнізму.
20. Життя та ідеї Сідхартхи Гаутами.
21. Ключові поняття буддизму: дхарма, дукха, сансара, карма, нірвана.

22. Вчення про причини страждань і восьмеричний шлях у буддизмі.
23. Етична система буддизму.
24. Характерні риси філософських шкіл буддизму хінаяни (вайбхашика, саутрантіка).
25. Ідеї серединності й пустоти у філософії мадх'яміка.
26. Свідомість як предмет осмислення школи йогачара.
27. Життя та творчість Конфуція.
28. Види знань за Конфуцієм.
29. Особистість та суспільство у філософії конфуціанства.
30. Уявлення про досконалу людину в конфуціанстві. Ідея золотої середини.
31. Життя та творчість Лао-Цзи.
32. Основні відмінності даосизму від конфуціанства.
33. Основні поняття даосизму: Дао, де, ці, мін.
34. Людина і природа у філософії даосизму.
35. Єдність протилежностей буття у даосизмі.
36. Моральні висновки даосизму.

Перелік тестових завдань з навчальної дисципліни «Філософія та культура Сходу»

Тестові завдання з навчальної дисципліни «Філософія та культура Сходу» розміщені в системі електронного навчання Moodle за посиланням:

Приклади тестових завдань:

1. Сутність морального вчення буддизму можна виразити таким чином:
 - а) пошук щастя ;
 - б) розробка методів пізнання дійсності;
 - в) служіння державі;
 - г) звільнення від страждань.

2. Поняття, відсутнє в числі основних в конфуціанстві:
 - а) мін;
 - б) тян;
 - в) фень;
 - г) жень.

Методи та освітні технології навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються:

1) *традиційні дидактичні методи та прийоми:*

- *словесні:* лекція, розповідь, бесіда, дискусія, дебати, повідомлення, опитування;
- *наочні:* показ, метод ілюстрацій, метод демонстрацій з використанням комп'ютерної та мультимедійної техніки;
- *практичні:* вправи, практичні роботи тощо.

2) *інноваційні методи навчання:* проблемне навчання, контекстне навчання (як інтеграція навчальної, наукової та практичної діяльності), особистісно-орієнтоване навчання, навчання у співпраці, ситуаційне навчання, дистанційне навчання (згідно розпоряджень щодо організації освітнього процесу);

3) *інтерактивні методи навчання:* корпоративне навчання (навчання в парах, робота в малих групах), мозковий штурм, елементи навчального тренінгу.

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладач і студент) під час вивчення навчальної дисципліни «Філософія та культура Сходу» ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності.

Політика щодо відвідування занять:

Відвідування занять є обов'язковим.

Політика щодо академічної доброчесності:

академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо. У разі порушення студентом академічної доброчесності, робота оцінюється на нижчу оцінку або ж незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується:

- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» (https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf),
- «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-un-iversytetu.pdf>).

Рекомендована література

Основна

1. Індійська філософія: посібник для студ. вищих навч. закладів / за заг. ред. Т.П. Кононенко. - Харків, 2019.
2. Петрушенко В. Філософія. Вступ до курсу. Історія світової та української філософії. Фундаментальні проблеми сучасної філософії. Л.: Львівська політехніка, 2019.
3. . Філософія: мислителі, ідеї, концепції: підручник / В.Г. Кремень, В.В. Ільїн. – К.: Книга, 2005. – 528 с

Додаткова

1. Голоси стародавньої Індії. Антологія давньоіндійської літератури. - К., 1992.
2. Бойченко О.І. Філософська антропологія Давнього Китаю. - К., 2003.
3. Луцишина О.А, Уявлення про людину в Рігведі. - К., 2005.
4. Стрелкова А. Буддизм як філософія порожнечі. - К., 2016.
5. Александрова О. В. Філософія Середніх віків та доби Відродження: Підручник. – К.: Видавець ПАРАПАН, 2002.

Інформаційні ресурси

<http://lib.onu.edu.ua/> Бібліотека ОНУ ім. І.І.Мечникова.

<http://www.onu.edu.ua/ru/index.html> Сайт ОНУ ім. І.І.Мечникова.

<http://www.ognb.odessa.ua/> Бібліотека ім. М.Горького.

<http://www.nbu.gov.ua/> Бібліотека ім. В.Вернадського.

<http://lib-gw.univ.kiev.ua/> Бібліотека ім. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

<http://www.filosof.com.ua/> Інститут філософії НАН України імені Григорія Сковороди.

<http://www.gilan.uar.net/nasu/hiuass.html> Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського.

<http://www.philosof.onu.edu.ua/> Сайт філософського факультету ОНУ ім. І.І.Мечникова.

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dict.html> Найвидатніші філософи світу та України.

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.htm> Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/lit-bac.html> Філософія (для бакалаврів природничих спеціальностей).

<http://plato.stanford.edu/> Філософська енциклопедія Стенфордського університету. (Англійською мовою).

Індексовані журнали та тематичні ресурси:

Empedocles: European Journal for the Philosophy of Communication

<https://www.ingentaconnect.com/content/intellect/ejpc/2009/00000001/00000001>

Journal Meta: Research in Hermeneutics, Phenomenology, and Practical Philosophy (Archives) <https://www.metajournal.org/archive.php>